

Ständigt på resande fot

Annelie gav ekoturismen ett ansikte

En av de första i Sverige som började med ekoturism var Annelie Utter. I dag tolv år senare är hon ständigt på resande fot – antingen med någon av sina grupper runt om i världen eller med diaprojektorn laddad på väg till en föreläsningssal någonstans i Sverige. Hon har med sin långa erfarenhet gett ekoturismen ett ansikte utåt.

”Riktig ekoturism är ett sätt att både äta kakan och ha den kvar. Den ger naturen ett värde och lokalbefolkningen stöd för att göra något bra i sin hemmiljö. Ekoturism bidrar till att skapa jobb och försörjning utan att förstöra miljön”, säger hon.

När Annelie Utter från Lindome utanför Göteborg började att arrangera resor visste hon inte att det kallades ekoturism – bara att hon ville ge sig själv och andra möjligheten till ett värdigt möte med människor och den lokala miljön på resmålet. Intresset för djur, natur och kultur bidrog till att inriktningen blev en annan än den traditionella charterresenärens.

Till att börja med skedde resandet vid sidan av ett ordinarie arbete. Men så en dag 1995 gjorde hon det till sitt yrke. Och det har hon inte haft anledning att ångra.

”Ekoturism är ett roligare sätt att resa för alla inblandade. Genom att resorna sker i små grupper blir det hög kvalitet. Deltagarna får möjlighet att lära sig mycket och kommer nära djur och natur”, säger hon.

Förra året fick Natur Resor Annelie Utter Ekoturismpriset, som delas ut av Travel News i samarbete med Svenska Ekoturismföreningen. I motiveringen heter det bland annat: ”På hennes resor runt om i världen möter man bygdens folk och natur på ett värdigt och naturligt sätt”.

SERIÖS EKOTURISM Det kan ses som en bra sammanfattning av vad seriös ekoturism står för oavsett om det är Lappland, Svalbard, Tanzania, Västindien eller någon annan destination som är målet.

”Det kommer mycket gott ut av seriös ekoturism. Den kan exempelvis bidra till att skapa en miljömedvetenhet hos naturfolken. Ett möte som både bidrar till att de upptäcker värdet av och får möjlighet att leva för och bevara sin kultur och natur”.

Men ekoturism handlar inte bara om att vara ute i naturen. Annelie Utter framhåller att det handlar om kvalitetsturism, som ställer stora helhetskrav på arrangören. Det ska exempelvis finnas tillgång till kunniga guider som kan tillföra resenärerna kunskaper om rese-målet och en i övrigt bred förankring lokalt. Det betyder att det ska finnas en miljömedvetenhet hos de människor resenärerna kommer i kontakt med. Däremot är det fel att tro att ekoturism alltid måste vara så spartansk och prätigt som möjligt.

”Det kan vara hög standard såväl när det gäller resande, boende som mat. Ekoturism utesluter inte bekväm-

En späckhuggaren avtecknar sig mot blodröd himmel.

Annelie Utter har med sin långa erfarenhet gett ekoturismen ett ansikte utåt i Sverige. Här tillsammans med sin Morka.

ligheter. Men det kan lika gärna handla om att resa med en lägre standard. Det viktiga är att allt sker med tanke på den lokala miljön. Det är det som gör ekoturism kvalitetsinriktad", säger hon.

Annelie Utter är alltid själv med på de resor hon arrangerar. Hon tycker att det är viktigt att ge sina deltagare omsorg och service. I dag arrangerar hon resor med tyngdpunkt på djur, natur och naturfolk till Svalbard, Island, Norge, Kenya och Tanzania. Ett nytt rese-mål som hon håller på att utforska är Dominica, en ö i Karibien som öppnats för ekoturism. På Dominica finns det bland annat orörd regnskog och intressanta djurarter.

BÖRjade med SPÄCKHUGGAREN Men det hela började med Lofoten och Annelie Utters fascination av valar. Av en händelse fick hon möjlighet att följa med som assistent på en forskningsresa till Nordnorge. Vid Lofoten finns det mängder av späckhuggare och på grund av att sillen hade börjat simma in i fjordarna följde dessa efter i sin jakt på föda. Det var detta fenomen som skulle undersökas.

Se här, fjällräven tittar fram...

Ekoturism utesluter inte bekvämligheter. Det viktiga är att allt sker med tanke på den lokala miljön. Det är det som gör ekoturism kvalitetsinriktad.

Sedan dess är späckhuggarsafari basen i hennes verksamhet. Under oktober och november hyr hon ett 122 år gammalt fartyg med norsk besättning, men svensk kock. Där finns det plats för tio gäster åt gången. Turerna tar två till fyra dagar och utöver späckhuggare får resenärerna bland annat se havsörn.

Att gästerna ska trivas ombord är förstås viktigt, men en resa handlar också om att lära sig något nytt. Därför ingår det föreläsningar och bildvisningar. Annelie Utter berättar om späckhuggarnas liv, om pågående forskningsarbeten och om fågellivet vid Lofoten. Det är en av hörnstenarna inom ekoturismen att resenärerna ska lära sig något nytt om miljön de vistas i. Samtidigt ska den lokala ekonomin gynnas, vilket sker här.

MIDDAGSFISK... "Naturligtvis äter vi mycket fisk till middag – det vore konstigt annars med tillgången i den miljön. Men vi passar också på att servera Lofotslamm och jag brukar dessutom handla ekologiska produkter ur det sortiment som affären i Svolver för", berättar hon.

När perioden vid Lofoten är slut väntar nya resmål och nya grupper resenärer. I december reser hon till Afrika för att återvända till Sverige i februari. Här blir hon kvar under mars för föreläsningar och deltagande vid mässor. Under våren och sommaren växlar resmålen mellan Lofoten, Grönland, Island och Svalbard. I september är det så dags för Afrika igen.

TOMMY LÖFGREN